

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

A. Baggrunden for lovforslaget

Forskningsministeriet har ansvar for at koordinere den samlede offentlige forskningsindsats, herunder samordningen af sektorforskningen og Danmarks deltagelse i det internationale forskningssamarbejde. Med oprettelsen i 1993 af et selvstændigt forskningsministerium blev der givet et klart signal om, at forskningen skulle have en høj politisk prioritet, herunder at den offentlige forskningsindsats skulle koordineres bedre end tidligere. De store offentlige investeringer og den øgede politiske opmærksomhed om forskning og udvikling har stillet en række nye krav til organiseringen af den offentlige forskningsindsats.

Forskningen har stor betydning for sikringen af Danmarks velfærd og spiller en afgørende rolle for hele velfærdssamfundets udvikling med dertil knyttede goder i form af personlige udfoldelsesmuligheder, et godt miljø, trygge sociale forhold og et veludviklet uddannelses- og sundhedssystem.

De fremtidige forskningspolitiske initiativer bør have et mere præcist sigte i retning af at styrke forskningens vilkår i forhold til de overordnede samfundsmæssige mål og prioriteringer. Strukturen og organiseringen af dansk forskning skal modsvare samfundets krav om høj kvalitet og relevans i forskningen. Den forskningsindsats, som foregår rundt om på de højere uddannelsesinstitutioner, sektorforskningsinstitutionerne og i erhvervslivet, skal integreres og ses i sammenhæng med de overordnede forskningspolitiske målsætninger.

Derfor har regeringen besluttet at udforme en national forskningsstrategi, der skal give et overblik over både den offentlige og den privatfinansierede forskning og identificere områder, hvor en langsigtet og intensiv forskningsindsats vil have væsentlig betydning for det danske samfunds udvikling. Den nationale strategi skal være en justerbar og rullende proces, hvor forskerne peger på toppene i det danske forskningslandskab, men hvor det er politikernes opgave at fastlægge de overordnede politiske mål og prioriteringer.

En nødvendig forudsætning for at nå disse mål er, at Folketing og regering har et effektivt og sammenhængende rådgivningssystem, der kan rådgive myndighederne og politikerne om dansk forsknings styrkepositioner og muligheder. Formålet med et nyt forskningsrådgivningssystem er at styrke forskningens organisation, at virke for kvalitet og international standard i dansk forskning og at bidrage til opstillingen af den nationale forskningsstrategi. Strukturen er tredelt med Danmarks Forskningsråd, de statslige forskningsråd samt offentlige forskningsudvalg for at tage hensyn til, at der i mange ministerier er behov for en egen rådgivningsfunktion. Danmarks Forskningsråd placeres som det øverste niveau i det nye rådgivningssystem. De statslige forskningsråd og de offentlige forskningsudvalg placeres sideordnet og udgør tilsammen det andet niveau, hvorfra Danmarks Forskningsråd gives mulighed for at indhente rådgivning.

Ved OECDs evaluering af det danske forsknings-, innovations- og teknologisystem og den efterfølgende høring i 1994 blev det påpeget, at det danske rådgivningssystem var usammenhængende og uoverskueligt. Især blev det påpeget, at forskningsministeren, regering og Folketing ikke fik sammenhængende råd om udviklingen i dansk og international forskning. OECD anbefalede på denne baggrund, at der skabes en klarere arbejdsdeling i rådgivningssystemet, herunder at betingelserne for den faglige rådgivning og det tværministerielle samarbejde forbedres.

Forskningspolitisk Råd, de 6 forskningsråd og de rådgivende forskningsudvalg i de enkelte ministerier har hver for sig ofte ydet en fortrinlig indsats. Men der er en uklar arbejdsdeling i rådgivningssystemet. Den forskningspolitiske rådgivning især med hensyn til den offentligt finansierede forskning har været præget af en kompetencedeling, der ikke har været tilstrækkelig klar og entydig. Der har været et mangelfuldt kommunikations- og informationsniveau imellem de mange råd og udvalg, og det har vist sig svært at placere et politisk ansvar for koordinering af de forskningspolitiske initiativer. Desuden har der været en for ringe koordinering af rådgivningen mel-